

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇНИ

Ткач В. В., студент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
vlada.ukraine@mail.ru

Податки є невід'ємною частиною формування бюджету будь-якої розвиненої країни. За рахунок податкових стягнень з населення держава має можливість задовольняти суспільні потреби населення, стимулювати виробництво, проводити перерозподіл доходів населення та в цілому забезпечувати своє існування як єдиної інституційної системи. Проте не всі науковці та економісти вбачають однакову користь у стягненні податків з населення.

Так, усвідомлюючи всю важливість податкових зборів для перерозподілу багатства серед різних верств населення, український вчений Іван Франко у своїй праці «Сила податкова Галичини» [1, с.139] постійно наголошує на тому, як страждає народ від занадто високих податків. Також український вчений-економіст М. І. Турган-Барановський своє категорично негативне ставлення виражав проти прогресивного прибуткового податку, які, на його думку, вимагають від приватних осіб приносити в жертву свої майнові інтереси. Натомість, він пропонував використовувати позики, тобто добровільне внесення коштів населенням.

Російський вчений К. Ф. Шмельов оцінював систему оподаткування здебільшого як тягар, покладений державою на населення. Крім цього, він аналізував види витрат, які слід враховувати при розрахунку податкового навантаження: «слід враховувати не тільки витрати на сплату податків і управління ними, які несуть на собі публічні органи, а також ті витрати, які здійснюють платники в цілях сплати податків» [2, с. 17] .

Серед інших російських економістів слід виділити Тюрину Ю. Г., яка вважала, що підвищення показника податкового навантаження є позитивною тенденцією для країни. За показник податкового навантаження вона брала відсоток, який складають податкові збори у ВВП країни.

Багато американських вчених-економістів також досліджували питання оподаткування доходів населення. Наприклад, американський економіст Едвард Кларк розглядав податок, як платіж, який виплачує населення в тому розмірі, який самі вважають за доцільний. Тобто, благополуччя платників податків залежить від їх власного рішення і зростає при прийнятті рішення добровільно платити податок.

Не можна пропустити дослідження американського економіста Артур Лаффера, який винайшов залежність між податковими надходженнями до державного бюджету та ставкою податку. На його думку, 40-50% від доходів платників податків – це той рівень, до якого підвищення ставки податку буде сприяти до збільшення надходжень в державний бюджет. Якщо стягувати більший відсоток доходів, то зникає підприємницька ініціатива та стимули розширення виробництва.

Слід також проаналізувати дослідження англійських економістів, що вважаються основоположниками в сфері економіки – Джона Кейнса та Уільяма Петті.

Англійський економіст Джон Кейнс у «Загальній теорії зайнятості, відсотка і грошей» [3, с. 216] підкреслював те, що оптимальна і правильно підібрана фінансова політика може сприяти економічному зростанню, підвищенню зайнятості, може стимулювати збільшення обсягів споживання і розширення виробництва. На відміну від Турана-Барановського, він був прихильником прогресивного оподаткування доходів і вважав, що кошти, відкладені на збереження, необхідно вилучати за допомогою податків.

У «Трактаті про податки і збори» Уільям Петті писав, що «яким би великим не був податок, якщо він накладається на всіх пропорційно, ніхто не втрачає через це ніякого багатства. Більш за все людей дратує обкладання їх більш високим податком, ніж їхніх сусідів»[4, с. 12]. У своєму дослідженні він розглядав проблему використання державою податків на невизначені цілі, що обурює населення ще більше.

Отже, усі вчені-економісти у своїх працях підтверджували важливість та необхідність податкових стягнень і більшість своїх зусиль покладали на пошук шляхів оптимізації податкової системи таким чином, щоб вона сприяла значному економічному зростанню в країні та не була обтяжливою для населення країни. Вважаємо за необхідне розробку податкової системи кожної країни з врахуванням специфіки її розвитку.

Література:

1. Франко І. Зібрання творів у 50 т. / І. Франко. – Т.44, Кн.1. – К.: Наук. думка, 1984. – 865 с.
2. Шмелев К. Ф. Проблема тяжести обложения / К. Ф. Шмелев // Налоговое бремя в СССР и иностранных государствах. – М.: Финансовое издательство НКФ СССР, 1928. – с. 7-47
3. Кейнс Дж. М. Загальна теорія зайнятості, відсотка і грошей / Дж. М. Кейнс. – М.: Прогрес, 1978 – 321 с.
4. Петті У. Трактат о налогах и сборах / У. Петті // Антология экономической классики. – М.: Эконом, 1993. – С. 5-78